

XXIII.

Præstedrabet i Vinderød.

Ved P. Severinsen.

Blandt de stærkeste Eksempler paa Almuens Modstand
mod Reformationens Indførelse ovenfra maa vel nok nævnes,

hvad et Sagn beretter om, at Beboerne i Vinderød Sogn, Strø Herred, slog den første lutherske Præst ihjel paa Præstekorsbakken ved Vinderød Kirke »for hans Nidkærhed mod de katholske«. Derfor har jeg selv i Forbigaaende anført det i en Afhandling, der ellers gaar ud paa at vise, hvorledes den gamle Præstestand gik over til at tjene det nye og derved brød den Modstand mod Reformationen, der kan have været hist og her i Menighederne (Dansk Tidsskrift, 1904, S. 756).

Ved nærmere at se paa Sagen synes imidlertid ogsaa dette Eksempel mig at opløse sig i ingenting. En Notits derom vil maaske være paa sin Plads i disse Samlinger, hvor der er saa mange andre Bidrag til dansk Præstehistorie. Jeg synes, derved fjernes en lille Plet fra vor Reformationshistorie.

Efterretningen haves paa Tryk først i Hofmans Fundatssamling (VII. 221). Hofmans Kilde er en Indberetning af 1758 fra Sognepræsten i Kregome og Vinderød, S. J. Selboe. Den findes endnu blandt »Hofmans Indberetninger« i Sjællands Provinsarchiv. Selboe fortæller her under Vinderød Sogn:

„Ved Kirken ligger en Backe, kaldet Præste Kors Backe, til Amindelse om Fædrenes Nidkierhed over den Catholske Religion, som der den første Lutherske Præst ihjelslog.“

Bakken maa vel i sin Tid have baaret et Kors til Minde om, at en Præst er bleven slaaet ihjel der, og et uklart Folkesagn maa have fortalt om, hvorfor Bakken bar det mærkelige Navn. Men Selboe maa vist have forbedret paa Sagnet, thi det kan ikke have været nogen luthersk Præst, i alt Fald ikke en Præst for Kregome og Vinderød.

Præsterækken har nemlig ikke Plads til nogen saadan Begivenhed. Wibergs Forsøg paa en Harmonisering er uholdbart.

1647 paalagdes det Sjællands Præster at antegne i Herredsbøger, hvem der havde været Præster siden Refor-

mationen. Disse Herredsbøger er ikke til mere, men de maa være Kilden til Peder Muus' *Catalogus Pastorum Sælandiæ* (Gl. kgl. Sml. 2990. 4°), som Pag. 24 har følgende Begyndelse paa Præsterækken for »Krigme oc Vindrødt«:

1. H. Jacob Ernst vixit in officio 1536.
2. H. Jens Mogensen vocatus 1556, og døde han in officio 1566.
3. Her Jens Pedersen vixit in officio vdi 32 Aars tiid oc døde 1598.

Meningen kan kun være, at Jakob Ernst allerede var i Embede 1536, altsaa var af dem, der tjente i Embedet baade før og efter Chr. III.s Reformation. Dette har Beboerne ikke slaaet ham ihjel for, thi vi finder ham i god Behold 1545 som Strø Herreds Provst (Ny kirkehist. Sml. V. 142). Der er ingen Grund til at antage, at det ikke skulde være ham, Jens Mogensen har afløst 1556.

Det tør da vist siges ganske bestemt, at 1647 har man ikke i Kregome og Vinderød regnet med en for sin Lutherdom ihjelslaet Sognepræst, thi da havde den affattede Liste over Præster siden Reformationen ikke kunnet se saaledes ud. Dengang laa det Tidspunkt; der skulde være Tale om, kun godt 100 Aar tilbage. Erindringen kunde da ikke være saaledes udslettet, at Præsten kunde affatte sin Liste uden Hensyn til en saadan Begivenhed.

Præstedrabet ved Vinderød Kirke maa med andre Ord høre Middelalderen til.
